

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpolno ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	13 K 20 h, ali gl. 0-60
pol leta	6 » 60 » » 3-30
četrt leta	3 » 40 » » 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez depozitane na ročnine se ne oziramo.

Oglesi in poslanice se računijo po peti vrstah že tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogovoru. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavric.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Namski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Deželni zbor.

IV. seja.

V nastopnem podajemo podrobneje poročilo o IV. seji, ki se je vršila v torek 7. t. m. ob 5. uri pop.

Zapisnik zadnje seje se ne čita. Deželni tajnik prečita dosle peticije. Na to naznani deželni glavar interpelacijo dr. Eggerja in interpelacijo dr. Treota, ki se prečitata po izerpnem dnevnem redu. Deželni glavar omenja, da se pravni odsek še sedaj ni konstituiral; naj se to zgodi takoj. Odseke čaka še dosti nujnega dela.

Dnevni red:

Utemeljevanje predloga za izvrševanje zakona o pospeševanju govedoreje.

Poslanec Štrekelj utemeljuje svoj predlog:

Visoki deželni zbor!

V seji 30. oktobra t. l. sem stavil predlog, s katerim se pozivlje deželni odbor, da preskrbi, da se začne nemudoma izvrševati že leta 1903. v tem visokem deželnem zboru sprejeti zakon glede živinoreje in to posebno glede uporabe samo licenciranih bikov.

Kdor se je količkaj pečal s poljedelstvom, je uvidel, da je živinoreja pri vsakem gospodarstvu temelj blagostanja in vsakega napredka.

Živina daje neobhodno potrebni gnoj, okoli katerega se vrti vsa gospodarska umetnost, živina daje nam mleko in teleta ter služi za vprego. — Brez živine ne moremo si misliti vinogradarstva in pametnega gospodarstva. Živina je gospodarja kapital. V vsaki potrebi zaleti se kmet v blev in tu najde denar, kateri ga navadno reši v hudih stiskah.

Ker je torej ravno živinogojstvo tako važno, ni čudno, da so se počeli baviti že pred 30 leti v naši deželi pametni možje z vprašanjem, kako povzdigniti govedarstvo, da bode dajalo kolikor mogoče velike koristi.

Govorilo in priporočalo se je sejanje raznih krmnih rastlin, popravljanje pašnikov in travnikov itd., ali v prvi vrsti se je mislilo na upeljavo dobrih govejih plemen v našo deželo. Z vladno pomočjo se je nakupovalo razna

plemena, no, žalibog prvi poskusi z marijadvorskim plemenom so se ponesrečili, in posebno na Krasu smo si pokvarili staro domače plemo mesto da smo je izboljšali, ker živina iz mehke Lavantalske doline z dolgo glavo in dolgimi parklji ni bila za trda kraška tla z nizko travo. Takrat so gospodje, ki so odločevali, pozabili na prislovico »nizka trava — kratka glava«. Danes po mnogih skušnjah smo prišli do prepričanja, da je za naša tla in podnebje jako sposobno unterwaldsko oziroma oberintalsko plemo, od katerega smemo brez dvoma pričakovati v malo letih zboljšanja domačega plemena in to iz sledečih vzrokov: Ta živina je hitre rašče, ni zbirčna v hrani, daje obilo mleka, lepa teleta, koja mesarji jako cenijo, in dobre uprežne vole.

Zakon za zboljšanje govedoreje, sklenjen še leta 1903. v tem visokem deželnem zboru, je zadobil tudi najvišja sankcijo ali na škodo našega govedarstva se še ne izvršuje.

Pametni gospodarji so malokoli postavili tako veselo pozdravili kakor to in slepo navode slušali ter kupili oberintalske bike, katerim pa delajo biki domače reje in dvomljive vrednosti veliko konkurenco.

Tako n. pr. se ni plašila komenska občina kupiti nič manje nego tri bike oberintalskega plemena. Računajmo vloženi kapital nad 1000 K, zdaj pa še: hlev in hlapec, ki stane 3 K na dan, hrana za tri bike 3 K vsak dan, skupno je 6 K na dan stroška, in ker se ni še uveljavil sprejeti zakon za pospeševanje govedoreje, prišla je občina komenska v velike zadrege, ker stari bikorejci pripuščajo svoje bike za vsako ceno in manj razumni kmetje se služijo s to pogodnostjo ali v svojo veliko škodo.

Zato sem bil primoran staviti v tej visoki zbornici predlog, kojeg danes ponavljam in prosim:

Visoki deželni zbor skleni:

Nalaga se deželnemu odboru, da nemudoma potrebno ukrene, da se začne točno in strogo izvrševati postava za pospeševanje govedoreje v goriško-gradiščanski grofiji, sklenjena v tem visokem deželnem zboru že leta 1903.

Štrekelj meni, naj gre ta predlog v

kmetijski odsek, ali dr. Marani predlaga, naj se ga sprejme nujnim potom, kar se zgodi.

Utemeljevanje predloga glede premembe volilnega reda za državni zbor.

Poslanec Štrekelj utemeljuje svoj predlog:

Visoki deželni zbor!

Utemeljiti mi je danes moj v seji 30. oktobra t. l. stavljeni predlog, s katerim se pozivlje vlada, da predloži kar najhitreje mogoče državnemu zboru načrt zakona za spremembo državnobzorskega volilnega reda po načelih splošne, direktne, tajne in jednake volilne pravice.

Nahajam se v prijetnem položaju, da mi ni treba iskati fraz za tako utemeljevanje, ker zato govorijo dosti nebrojni sklepi za razširjenje volilne pravice, storjeni po vseh avstrijskih deželah, podpirajo me v tem nešteti klici z ulice, podpira me v tem kri, ki je tekla zlasti v Pragi v nedeljo za splošno in jednako volilno pravico.

Poslanska zbornica na Dunaju je moč privilegijev, je moč krivice, pod katero tripijo zlasti nenemški narodi, ta zbornica kaže silo nadvladanja jednega privilegirane naroda nad drugimi. Radi tega pa je tudi zastalo njeno delovanje, radi tega ne more vršiti ta zbornica svoje velike naloge, marveč požira milijone za prazen nič. Zbog tega pa se mora ta zbornica poslancev preustrojiti, drug obraz mora dobiti, in v njej se mora naseliti delo za splošni blagor in procvitanje cele države in vseh narodov v tej državi.

To se pa more zgoditi le potom premembe državnobzorskega volilnega reda po načelih splošne, direktne, tajne in jednake volilne pravice. — Nekateri vidijo celo le v tej volilni pravici bodočnost Avstrije!

Še toliko več se moramo potegovati za tako volilno pravico, ker čujemo, da se razmišlja resno že tudi na visokih mestih za uvedbo označene vo-

lilne pravice, ter se tudi v ogerski polovici naše države obljublja sprememba državnobzorskega volilnega reda.

Moč zatirancev je velika. To je moč, ki je prepovedala te dni absolutistično Rusijo, — toliko lažje pač mora prodreti v Avstrijo, o kateri se vendar že dolgo časa trdi, da je konstitucionalna država!

Boj za splošno in jednako volilno pravico je obrnjen v glavnem proti državnemu zboru, kajti znano je, kar čitamo tudi v časnikih iz ust merodajnih mož, da najprvo se mora priboriti tako volilno pravico za državni zbor, potem se da doseči volilna reforma tudi za deželne zbore, ki so je po večini prav krvavo potrebni.

S tem je menda dosti podprt prvi del mojega predloga.

Drugi del pa se nanaša na potrebo svobodne volitve. Garancij potrebujemo, da se bodo vršile volitve resnično svobodno, zlasti, da se ne bo pri volitvah zlorabila vera in cerkev, kakor se žal godi posebno med Slovenci. To so znane reči, zato pa mora visoki zbor iz tega jasno videti, da se na tak način deva v nič vsaka svoboda pri volitvah, da na tak način prihaja do izraza le prepogostoma volja jednega samega privilegovanega stanu, še toliko bolj, če pomaga tudi slavna vlada.

Nočem reči s tem, da duhovnik ne sme nastopati pri volitvah kot svobodni državljan — ali garancijo moramo imeti, da ne bo smel vlačiti s seboj mej volilce vere in cerkve ter žugati volilcem z večnim pogubljenjem. To je potrebno za svobodno volitev.

Kdor se res ogreva za ljudske koristi, kdor prav ume namen razširjene volilne pravice v predlaganem smislu, mi mora pritrčiti.

Visoki deželni zbor! — S temi besedami sem skušal kolikor mogoče prav utemeljiti stavljeni predlog in zato skle-

— 72 —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.
(Dalje.)

„O, Bog me varuj tega,“ pravi mladi mož, v katerem so naši čitatelji pač že spoznali Maksimilijana Morrela; „Bog me varuj tega, da bi se šel iz stvari, ki so vsebina mojega življenja. Toda ker sem se naveličal biti vagabund, ki pleza čez zidove, in sem se resno prestrašil pri misli, katero ste mi vzbudili zadnjič vi, da bi me dal lahko ujeti nekega dne vaš oče kot malopridneža ali celo tata, kar bi kompromitiralo čast cele francoske armade, in nič manj prestrašen vsled možnosti, da ljudje začno strmeti, vidé, da se vedno plazi okoli te hiše kapitan spahijev, dasi nima tu braniti najmanjše trdnjave, — iz teh vzrokov torej sem postal vrtnar in sam oblekel svojemu stanu primerno obleko.“

„Ah, kakšna norost!“

„Jaz smatram to baš nasprotno za najpametnejše, kar sem storil v svojem življenju, kajti tako sva čisto varna.“

„Razložite mi to natančneje.“

Torej poiskal sem lastnika tega vrta; pogodba s prejšnjimi najemniki vrta je potekla, in jaz sem najel vrt. Vsa ta metelika je moja, Valentina, če hočem, si dam tu lahko zgraditi kočjo in stanovati v bodoče le dvajset korakov od vas. O, moje veselje in moja sreča sta nepopisna. Ali vam je razumljivo, Valentina, kako je mogoče take stvari plačati? To je nemogoče, ali ni res? Torej vse to veselje, ta sreča, ta sladkost, za katere bi dal deset let svojega življenja, me veljajo... uganite koliko... petsto frankov na leto, katere imam plačevati v

četrtletnih obrokih. Torej kakor vidite, se nama v bodoče ni bati ničesar več. Jaz sem tukaj doma, lahko pristavim lestvico ob zid in pogledam na ono stran, in ne da bi se mi bilo treba bati patrolje, vam lahko povem, da vas ljubim, če ne žali vašega ponosa, da slišite to od ubogega vrtnarja v sivem jopiču in s čepico na glavi.“

Valentina vsklikne vsled veselega presenečenja; toda žalostno, kakor da je solčni žarek sreče, ki je prodril v njeno srce, naenkrat zatemnil zavisten oblak, pravi nato:

„Ah, Maksimilijan, zdaj bodeva preprosta; skušala bodeva Boga in zlorabljala svojo prostost, in to naju napravi nesrečna.“

„Ali morete reči to meni, gospica, meni, ki sem vam, odkar vas poznam, dokazal vsak dan, da sem podredil svoje misli in svojo voljo vašim mislim in vaši volji? Kaj vam je vzbudilo zaupanje do mene? Moja sreča, ali ni res? Ko ste mi povedali, da vam pravi instinkt, da vam preti nevarnost, sem posvetil vse svoje moči vam, ne da bi zahteval za se kako drugo plačilo kakor dovoljenje, da vam smem služiti. Ali sem vam dal izza onega časa le z jedno besedico povod obžalovati, da sem bil jaz oni, ki ste ga odlikovali med številom onih, ki bi bili srečni, če bi umrli za vas? Vi ubogo dete ste mi rekli, da ste zaročeni z gospodom d'Epina, da se je odločil za to zvezo vaš oče, to se pravi da je gotova, kajti vse, kar hoče gospod Villefort, se zgodi nepreklicno. Ostal sem torej skrit, pričakuje vse ne od svoje volje, ampak od vaše, od usode, od Boga, in vi me ljubite, Valentina, in ste mi to povedali. Hvala vam za to besedo, in prosim vas, da mi jo včasih ponovite, kajti pri nji pozabim vse drugo.“

„In to je baš, kar vas je napravilo predrnega, Maksimilijan, to je, kar mi življenje zajedno sladi in greni, tako da se pogostokrat vprašam, če bi mi ne bilo bolesti, ki mi jo pro-

vzroča moja mačeha s tem, da se mi kaže neljubeznivo, dočim obožuje svojega otroka v slepi nežnosti, prenašati lažje kakor pa nevarno srečo, katero živim, če vidim vas.“

„Nevarno!“ odvrne Maksimilijan. „Ali morete izgovoriti tako trdo, neopravičeno besedo? Ali ste videli kdaj podložnejšega sužnja, kakor sem jaz? Dovolili ste mi, da se lahko sem-patja z vami pogovarjam, Valentina, a prepovedali ste mi, da bi vam kdaj sledil; ubogal sem vas. Izza onega časa sem našel primerno sredstvo, da sem se mogel pogovarjati z vami, namreč špranje te pregraje, kratko rečeno sredstvo, potom katerega sem vam bil blizu, ne da bi vas videl. Povejte mi, če sem kdaj zahteval, da bi se dotaknil le skozi omrežje roba vaše obleke? Ali sem kdaj poskušal preplezati ta zid, kar bi bilo za mojo moč in mladost le malenkost? Ali sem vam kdaj čital vašo strogost, kdaj izrekel kako željo? Bil sem kakor nekdanji vitezi suženj svoje besede. Priznajte vsaj to, da mi ne bode treba reči, da niste pravični.“

„Resnično,“ pravi Valentina in pomoli skozi špranjo jednega svojih nežnih prstov, na katerega pritisne Maksimilijan svoje ustnice, „resnično, vi ste pošten prijatelj. Toda delali ste samo v svojo korist, moj ljubi Maksimilijan; dobro ste vedeli, če bi kaj zahtevali, da bi vse izgubili. Obljubili ste mi bratovsko prijateljstvo, meni, ki me je pozabil moj oče, ki me preganja moja mačeha, ki nimam nobenega prijatelja, nobenega bijca, ki bi me ljubilo; razum nemege, nepremičnega, otrplega starca, katerega roka ne more stisniti moje, ki se samo z očmi lahko pogovarja z menoj in katerega srce bije za me gotovo z neke vrste toploto. Bridka usoda, ki je naredila iz mene so-razničnó ali žrtev vseh onih, ki so močnejši od mene, in mi je dala v varstvo in za prijatelja le mrtvo truplo! O, resnično, Maksimilijan, ponavljam vam, da sem zelo nesrečna, in prav imate, da me ljubite zaradi mene in ne zaradi samega sebe.“

nam s tem, da se obračam do visokega, deželnega zbora, naj sprejme moj nujni predlog.

Ko je omenjal poslanec Štrekelj garancije, je nekaj godrnjal Grta, na galeriji pa se je oglašal slavni Ciril Vuga, češ, kje da se to godi. Štrekelj je predlagal nujnost, ali za nujnost so glasovali le 3 napredni slov. poslanci. Predlog je šel v pravni odsek, kakor je predlagal dr. Egger. Glasovali so vsi.

Na to je prišel na dnevni red

Predlog dež. poslanca dr. Dragotina Treota in tovarišev radi provizorične ureditve učiteljskih plač.

Visoki zbor!

Moj predlog se glasi:

Deželni zbor skleni:

„Do definitivne ureditve učiteljskih plač po nameravaniem zakonu, ki ima urediti pravno razmerje učiteljskega osebja in pokritje tozadevnih potrebščin, se ima pokrivati višja potrebščina za nameravano višjo plačo, stanarino, opravnino definitivno in začasno nastavljenega učiteljskega osebja v smislu §§ 2., 3., 6., 7. in 8. v sankcijo predloženega zakona s potrebnim prispevkom okrajnim šolskim zalogom iz deželnih sredstev. Ta prispevek je določen za povišanje sprejemkov učiteljskega osebja pričeni s 1. januarjem 1906. do definitivne ureditve. Finančnemu odseku se nalaga postaviti za to povišanje potrebni znesek v letni proračun za l. 1906. in predlagati primerno pokritje pred koncem tega zasedanja.“

V formalnem oziru predlagam, da se o tem predlogu razpravlja nujnim potom.

Visoki zbor! Svoj predlog usojam si stvarno in formalno na kratko utemeljiti:

Clen II. v lanskem zasedanju sprejetega zakonskega načrta o pokritju višjih učiteljskih plač se je nam iz te strani (menda brez razlike strank) zdel nemogoč.

Toga mnenja, gospodje, nismo nikdar prikrivali. Iz naše stranke se je stavil ponovno predlog, da se ustanovi deželni šolski zalog, katerega osnova je po našem mnenju bila in je še danes edino pravilna rešilna pot.

(Dr. Gregorčič ugovarja: Ta predlog je naša stranka že prej stavila; samo nočete tega priznati.)

Dr. Treo nadaljuje: Ta predlog je stavila takrat naša stranka!

Iz nam sosedne slov. stranke je stavil gosp. tovariš dr. Gregorčič takrat za nami posredovalen predlog, naj se norm. deželni šolski zalog poviša od 250.000 kron. na 400.000 kron. Sicer vam povem, gospod. tov. dr. Gregorčič, da sem prav tisto misel kakor Vi sprožil tudi jaz, še predno ste predlog v

zbornici stavili, v razgovoru s čast. tovarišim dež. odbornikom Berbučem kot kompromisno misel; za to se ni treba prepirati; prepričan sem tudi, da bi bil dr. Gregorčičev predlog sprejet in da bi našel najvišjo sankcijo, ako bi se bil kdo z nasprotne strani energično in toplo za njega zavzel; — saj končno smo vendar koncilijantni ljudje skupaj, ki priznavamo potrebo kompromisov v naši deželi.

Tako pa je ostalo pri dobri volji z naše strani in zakonski načrt do sedanjega zasedanja ni dobil Najvišje sankcije.

Gospod vladni zastopnik je nam izjavil, da ima centralna vlada pomisleke proti načinu pokritja. Ali tudi lokalna vlada jih mora imeti, še bolj kot centralna.

Kulturnih potrebščin, gospodje, na Goriškem, ne moremo še bolj decentralizovati, kakor so itak že decentralizovane. Dočim se druge kronovine — in tudi Goriška — z ene strani trgajo za centralno državno podporo z Dunaja, ki naj bi prišla našemu ljudskemu šolstvu v pomoč, ne moremo z druge strani s skrajno nelogiko navaliti stroškov za deželno učiteljstvo na okraje namesto vsaj na deželo kot politično in ekonomično celoto. Konečno pridemo po tej poti do jako nekulturnega zaključka, naj si vsaka kmečka občina kar sama vzdržuje svoje šole in svoje učiteljstvo:

Tudi ne moremo povišati do neskončnosti našim okrajem njihove neprimerno visoke doklade — ako nočemo, da te občine in ti okraji — ne postanejo naravnost nepristopni za vsak kulturni in gospodarski napredek. Naše okrajne in naše občinske zastope bode v oči pred vsem primanjkljaj njihovih lastnih proračunov — dosti bolj kakor deželni primanjkljaj — in pred temi primanjkljaji lastnega proračuna jih je strah — in pa pred volilci, ako bi doklade za kako drugo potrebo še višje dvigniti hoteli. Ako povdarjam le potrebo zboljšanja občinske uprave, dalje potrebo zboljšanja prometnih sredstev (cest in potov) in sanitarnih zadev (okrajnih zdravnikov), katerega zakona še vedno ni, i. t. d. sem zadostno opravičil svoje stališče.

Naš položaj je pač tak kakor drugje: da ni mogoče decentralizovati bremena ter jih navaliti po vrsti na kmečke okraje in občine, deželi in središču pa prihraniti le komando in dobrote ter prijetnosti.

S tem sem pri kraju in naravnost pri predlogu. Gospodje, po izjavi vlade moramo pričakovati, mi kmečki poslanci — vključno nekaterim neopravičenim napadom od strani učiteljstva — celo upati, da sedanji zakonski načrt o po-

kritju učiteljskih plač ne bode našel Najvišje sankcije.

Do danes pa tudi še nimamo drugega primernege načina za pokritje, ako se vsi ne zjedimo na lanski posredovalni predlog. Govori se sicer nekaj o deželni užitnini, to je prav tako upanje, kakor z državno podporo. Deželna užitnina danes res ni malenkostna, ali pomisliti treba, da odpadejo v kratkem tisoči in tisoči delavcev — konsumentov ob novi železnici, da pride pa zato prej ali slej lastna deželna režija, ako nam je dobre volje ne prevzame vlada. S tem se bode dohodek iz deželne užitnine zdatno znižal.

Govorilo se je tudi o povišanju indirektnih davkov za šolske namene. Ni treba biti ravno social-demokrat, ali ako bi hoteli šolske potrebščine v tako eksorbitantnem razmerju navaliti konsumentom in s tem pred vsem delavstvu na rame, potem, gospodje, mora dospeti glas delavstva po splošni in enaki volilni pravici ne le do ministerskega predsednika, ampak naravnost do neba.

In tako bode najbrž tudi z drugimi predlogi, ki se pečajo s pokritjem stroškov. Trebalo bo preiskovanj sem in preiskovanj tja. Temu predlogu se bodo upirale politične stranke, onemu se bo upirala vlada, in prav lahko doživimo tukaj vnovič znano brezkončno povest o jari kaži in steklem polžu.

Učiteljsko vprašanje na Goriškem pa stoji že danes z vehementno silo pred nami in ni časa, da bi se čakalo na vspeh raziskovanj. Visoki zbor! ne poudarjam potrebe in revščine goriškega v zadnjo vrsto postavljenega učiteljstva in ne humanitete — o tem se je tukaj in drugje itak že obilo govorilo — poudarjam pa našo dolžnost varovati dekorum naše dežele in dostojnost male naše zbornice; povdarjam potrebo, odvrniti od nas v obeh teh inteligentnih opravičencev vsako domnevo, da jim mečemo le pesek v oči, da kujemo načrte le, ut aliquid fieri videatur!!

In zaradi tega sem stavil nujni predlog na provizorij s 1. januarjem 1906. dalje!!

Konečno še nekaj!

Ako bi se nepričakovano in proti vsaki pravičnosti mestni stranki na ljubo vendarle odobril enak način pokritja, kakor je bil sklenjen v lanskem zasedanju, ali ako bi se morda vse stranke z vlado zjedile na drug način pokritja, bi znal stopiti zakon že tekom leta 1906. v veljavo. Ne pričakujem sicer tega, ali, gospodje, tudi v tem slučaju predlagani sklep ne bi bil deželi v zlo.

Visoki zbor! Govori se že davno

in davno o melioracijskem zalogu; potrebo tega zalogu uvidi vsak, kdor pozna predpise o vladnem melioracijskem fondu in način razdelitve tega bogatega fonda na posamezne kronovine. Ako bi torej sklenjeno provizorično pokritje za učiteljstvo postalo nepotrebno vled drugega pokritja, potem, gospodje, opozarjam vas že sedaj, da naj deželi prihranjeno pokritje postane prvo plodonosno zrno za goriško-gradiščanski melioracijski zalog po vzgledu drugih kronovin in tudi s tem, gospodje, bode demo storili dobro delo za celo deželo.

Vsled tega toplo in za vse eventualitete priporočam svoj predlog.

Dr. Marani je rekel, da je povedal dr. Treo dve resnici: da se je mnogo govorilo in da se ni nič storilo. Res pa je tudi, da je goriško mesto povišalo učiteljstvu dohodek tako, kakor jih določa v tej zbornici lani sprejeti učiteljski zakon. Ravno tako bi bili lahko storili drugi okraj. Po zakonu iz leta 1870. morejo storiti to sami, radi tega se upira nujnosti. Verze gnassi pravi, da tudi gradiščanski šolski okraj je storil nekaj za učiteljstvo, ker jim je dal podpore 8000 K. Pred 4 leti smo ustanovili deželni zalog ter dovolili 250.000 K. Danes pa izjavljam: Do tu in nič dalje! Prijemal je ostro vlado, ki je obljubila pri ustanovljanju tega zalogu prispevek, ali kakor hitro je bil sprejet, pa se ni nič več brigala za svoje obečanje. Vlada podpira nemške šole. Pozivlje zbornico, naj se združi proti vladi, naj drži svojo obljubo, da se tako ugotovi opravičenim zahtevam učiteljstva. Na to je odgovoril obširneje dr. Gregorčič, rekoč, da če je že dal gradiščanski okraj 8000 K, so naši okraji dali že veliko več. Pri nas ni podučiteljev in podučiteljic, kakor v Furlaniji, pri nas so tudi prov. jednako plačani z drugimi. Lahi tega ne poznajo. Mesto zasluži res pohvalo, ali treba upoštevati, da če bi smeli okraji pobirati take davščine, kakor mesto, pa bi storili še več. V eno in isto blagajno se stekajo vsi davki, iz iste se lahko plačuje. V okrajih je davščina le za šolske potrebščine tolika, kakor v Gorici za vse. Vlada pač lahko da podpore, če hoče, saj ima polno naslovov, če noče tega storiti pod naslovom šola. Za nemške šole ima tudi druge naslove. Pridružuje se predlogu dr. Treota. Marani omenja na to, da so v Gorici morali povišati doklade na direktne davke, da so zvišali učiteljem plače, Dr. Treo povdarja, da finančni in šolski odsek ne bosta imela dosti časa za razpravljanje, ker bo zasedanje le še kratko, zato predlaga ponovno nujnost. Za nujnost glasujejo le Slovenci. Predlog se odda šolskemu odseku z določilom, da ima poročati tekom 10 dni.

Grta je na to utemeljeval svoj predlog, da se ima predložiti v prihodnjem zasedanju nov načrt volilnega reda za deželni zbor. Pravil je nekaj o splošni zahtevi, da bo tudi na Ruskem taka pravica, govoril je o privilegijih, krivic, o drevesu, ki se trese,

Valentina, "pravi mladi mož globoko ginjen, "nočem reči, da ljubim na svetu samo vas, kajti ljubim tudi svojo sestro in svojega svaka, toda ta ljubezen je mirna in ni v nobenem oziru slična ljubezni do vas. Če mislim na vas, kipi moja kri, moje srce se širijo, moje srce je v nevarnosti, da poči, toda to moč, ta zar, to nadčloveško silo hočem izrabiti v to, da vas bodem ljubil do onega dne, ko bodele želeli moje pomoči. Gospod Franc d'Epinaay bode poteval, kakor pravijo, še celo leto. Kako mnogo se lahko obrne tekom jednega leta v najin prilog, kako mnogo se lahko zgodi, kar nama bode koristilo! Upajva torej še vedno, kajti upati je tako dobro in tako sladko. Toda kaj ste bili doslej meni vi, Valentina, ki mi očitate mojo sebičnost? Lep in hladen kip vestalke. Kaj ste mi obljubili za mojo udanost, mojo pokorščino, moje samozatajevanje? Nič. Kaj ste mi dovolili? Zelo malo. Govorite o svojem zaročencu gospodu d'Epinaay in pri misli, da imate biti enkrat njegova, vzdihujete. Ali je to vse, Valentina, kar živi v vaši duši? Kako? Jaz sem vam posvetil svoje življenje, dam vam svojo dušo, posvetim vam najčudnejši utrip svojega srca; in dočim sem jaz vse vaš ter si pravim na tihem, če vas izgubim, da moram umreti, se vi niti ne prestrašite pri misli, da bodele soproga drugega človeka. O Valentina, Valentina, če bi bil jaz na vašem mestu, če bi jaz čutil, da sem ljubljen, česar ste si lahko svesti vi od moje strani, že stokrat bi bil pomolil svojo roko skozi to omrežje, stisnil roko ubogega Maksimilijana in mu rekel: "Tvoja, Maksimilijan, samo tvoja hočem biti na tem in onem svetu."

Valentina ne odgovori, toda mladi mož jo sliši ihteti. To ne zgreši svojega vpliva na Maksimilijana.

"O, pravi, Valentina, Valentina, poznajte moje besede, še so vas zalile!"

Ne, odgovori deklica, "prav imate, toda ali ne vidite, da sem uboga, zapuštena bitje v hiši, ki mi je skoro tuja, da mi moj oče ni oče, ampak hladen, strog zapovedovalec, da je moja volja že deset let dan za dnevom, uro za uro, minuto za

minuto, uklonjena pod voljo železnega jarma, ki me tlačí? Nihte ne vidi, koliko trpim, in vi ste prvi, kateremu to povem. Na zunaj so mi vse smenlja, me vse ljubi, v resnici me pa vse sovraži. Svet pravi: "Gospod Villefort je prerosen in prestrog, da bi bil svoji hčerki nežen oče, toda nasprotno ima srečo, da je dobila v gospej Villefortovi drugo mater." Toda svet se moti. Moj oče se za me ne briga, in moja mačeha me sovraži s tem večjim gnjevom, ker je njeno sovraštvo zastrto z večnino, sladkimi smehljajem."

"Ona vas sovraži! Valentina, kako je mogoče sovražiti vas?"

"O, ljubi prijatelj," odvrne Valentina, "to sovraštvo je posledica zelo naravnega čuta: ona obožuje svojega sina, mojega Edvarda."

"In?"

"In zdelo se vam bode čudno, da so ti občutki odvisni od denarja, a vendar je tako. Jaz vsaj menim, da izvira njeno sovraštvo do mene iz tega. Ker nima nikakega premoženja, jaz pa sem podedovala premoženje svoje matere in se to premoženje še podvoji, ko umrjeta moj stari oče in moja stari mati, se mi zdi, da mi je nevoščljiva. O moj Bog, če bi mogla s polovico tega premoženja kupiti srečo, da bi živela kot ljubljena hčerka v hiši svojega očeta, bi ga ji na mestu dala z veseljem."

"Uboga Valentina!"

"Da, uklonjena sem in zajedno slabotna, da čutim, kako nimam niti moči, niti poguma, da bi se oprasila teh oklepov, ki me oklepajo tako trdno, da imam pod njimi rane do krvi. Sicer pa tudi moj oče ni mož, katerega naredbam bi se bilo mogoče upirati; napram meni je mešan in močan bi bil tudi napram vami, da, celo napram kralju, ki jti podpira ga neoma-deževana preteklost in skoro nedotakljivo mesto. O Maksimilijan, prisegam vam, da ne pričnem nobenega boja, ker bi skodovala z njim prav tako vami kakor sam sebi."

"Toda, draga Valentina, zakaj obupavate tako brezupno, zakaj vidite bodočnost tako črno?"

"Ah, ljubi prijatelj, ker je vidim po preteklosti."

"Premisliva naprej! Dasi v aristokratskem oziru nisem za vas nikaka briljantna partija, spadam po svojem stanu vendar v mnogih ozirih v kroge, v katerih živite vi. Čas, ko sta bili na Francoskem dve Franciji, je minul, najvišje, najstarejše rodbine stare monarhije so se spojile v rodbinami izza dobe cesarstva; aristokracija sulic se je pomobila s pleilstvom topov. Jaz torej spadam k poslednjemu: zmerno, toda neodvisno premoženje. Končno je ime mojega očeta v najini domovini v veliki časti kot ime jednega najpoštenejših trgovcev, kar jih je kdaj živel. V najini domovini pravim, Valenina, kajti vi ste tudi iz Marseillea."

"Ah, ne govorite o Marseilleu, Maksimilijan, kajti jedina ta hsesda me spominja na mojo dobro mater, na tega angelja, za katerim je žaloval ves svet, na mater, ki je bila tekom svojega bivanja na zemlji vidni angelj varuh svoje hčere in je, kakor upam z gotovostjo, zdaj njen nevidni angelj. O Maksimilijan, če bi živela moja uboga mati, bi se ne imela bati ničesar, povedala bi ji, da vas ljubim, in ona bi čuvala nad nama."

"h, Valentina," odvrne Maksimilijan, "če bi živela ona, bi vas skoro gotovo ne poznal, kajti rekli ste mi, če bi živela ona, da bi bili srečni, in srečna Valentina bi se pač ne menila za ubogega Maksimilijana."

"Ah, prijatelj," pravi Valentina, "zdaj ste nepravilni vi. Toda povejte mi..."

"Kaj naj vam povem?" vpraša Maksimilijan, opazivši, da se Valentina obotavlja.

"Povejte mi," nadaljuje Valentina, "če je nastalo kdaj prej v Marseilleu med vašim in mojim očetom kako nesporazumljanje."

(Dalje pride.)

zahteval je poslanca tudi za Sv. Križ na Vipavskem itd. Laški poslanci so se prvo pomenkovali med sabo med Grčevim govorom, potem je napravil dr. Marani neko hudomušno opazko, in smejali so se. Deželni glavar je sam omenil na to, da se je pečal preveč z drugimi rečmi, premalo z argumentom. Predlog se odda pravnemu odseku, kjer bo spal „spanje pravičnega“.

Zakon za premembo zakonov o pobiranju pesnine v mestu goriskem se odstopi pravnemu odseku na predlog dr. Treota. Zahteva se takse 20 K za lovske in luksuz-pse, 6 K za varuhe in 2 K za pse pri hišah, 500 m oddaljenih od drugih bivališč.

Resolucija, zadevajoča državni zakon o zavarovanju za onemoglost in opešanje, se sprejme.

Predlog za podporo za zgradbo dveh vodnjakov v občini Komenski se odstopi peticijskemu odseku.

Sprejme se poziv na vlado, da premeni splošni zakonski načrt o morskem ribarstvu in načrt izvršilnega predpisa za ta zakon.

Predlog za podporo 1600 K iz dež. zaloga kraju Plužno v občini cerkljanski za zgradbo vodovoda se odstopi peticijskemu odseku.

Istotako predlog za podporo za gradnjo ceste Ozeljan-Dombravo.

Predlog glede ureditvenih del ob desnem bregu Soče pri Volčah gre tudi v peticijski odsek.

Odobre se računski sklepi nekaterih ustanov kakor tudi proračuni nekaterih ustanov za leto 1906. Potrde se računski sklepi šolskega zaloga za leto 1904. in proračun za leto 1906.

Zakon, s katerim se pooblašča mesto Gorica, da sme pobirati samostojno občinsko davščino na pouzitek vina in sličnih pijač (mošt) se odda finančnemu in pravnemu odseku. Zahteva se davščine do 10 K pri hektolitru.

Sprejme se resolucija glede proučevanj vlade o prenstvojitvi notranje uprave.

Točki o premembi II. točke št. 1. ter V. točke II. čl. statuta za osebje deželnih uradov se odda pravnemu odseku. — S prvo se je predlagalo ob enem imenovanje praktikanca dr. Grusovina za podtajnika. Dr. Gregorčič je omenjal, da Slovincem ta predlog ni nič znan, da se ne more o tem kar tako sklepati, naj gre torej v pravni odsek. Istotako pri drugi točki. Marani se je upiral, zahteval glasovanje, Faidutti je tudi zahteval sprejetje spremembe, ali končno je obveljal predlog za pravni odsek. Gregorčič je rekel, da če bi se glasovalo, Slovinci zapustijo dvorano.

S tem je bil dnevni red končan.

Po dnevnem redu je čital dr. Egger svojo interpelacijo za akcijo vlade proti pelagri, dr. Treo pa interpelacijo radi davčnega razmerja predilnice v Ajdovščini do občine Ajdovščina. (Interpelacije priobčimo prihodnjič.)

DOPISI.

Z Dunaja. — (Še nekaj dodatkov k demonstracijam na dunajskem vseučilišču.) — Oni velepomembni dan v zgodovini nemške dunajske univerze, ko so zadali nemški dijaki globoko rano nemškemu značaju univerze, so zasedli Čehi, Poljaki, Rusini, Srbi, Hrvati, Slovinci in Lahi že pred osmo uro rampo pred univerzo, in bili pripravljeni, braniti jo do skrajnosti pred nasilnimi nemško-nacionalnimi dijaki. Vsakogar, kdor je hotel iti na rampo, so vprašali, kaj je, in ako je rekel: Nemec, se mu je uljudno s prstom pokazalo pot nazaj. Nemci torej niso imeli pravice, da bi stopili na akademična tla nemške univerze. Požrli so vse to, a ko so bili siti te za nemške želodce gotovo neprikladne hrane, so skušali s silo doseči to, česar niso dosegli ne s milimi pogledi na zasedeno rampo, ne s pestmi v žepu. Naskočili so, in pri tem naskoku so vrgli združeni Nemci nekega Nemca nazaj, katerega so pa sami nemški nacionalci precej nabili v mnenju, da jim je padel kak Čeh v roke. Nič mu ni pomagalo. Njegovo zatrdjevanje, da je Nemec, se je izgubilo v huronskem kriku: „Nieder mit dem Tschechen!“ Do sedaj še ni nič gotovega, se je li zahvalil za prejeto batine pri svojih kolegih ali pa pri Nemcih. Ko niso mogli nemško-nacionalni burši ničesar storiti z naskokom, ko se je zvrnila z velikanskim ropotom balustrada in zahtevala deset manj ali več ranjenih, manj ali več uniformiranih žrtev, so si Nemci ohladili jezo s tem, da so pričeli metati na zmagovalce na rampi pečena jabolka,

pečene krompirje in pečene kostanje, in vse to so morali nemški burši kupiti pri slovenskem kostanjarju. Še v tako burnih časih ne pozabijo Nemci na reveže, in podpirajo jih, čeprav so Slovinci. Imajo pač dobro srce. Ta toča ni imela uspeha. Rampa je ostala zasedena in menda je nekdo na rampi zaklical, ko je vlovil pečeno jabolko, naj se mu vrže še kuhano frankfurcarco z žemljjo. Po tolikih nemških so-dali-Nemci duska, svoji nemško-nacionalni jezi in zapeli so „die Wacht am Rhein.“ Proti zadnjemu stavku „fest steht und treu, die Wacht am Rhein!“ niso imeli ničesar zmagoviti Nemci na rampi, in si želijo, da bi še dolgo časa trdno in zvesto stala renska straža pod rampo.

Izid sobotnih izgrediv na dunajskem vseučilišču je pribit na vratih pri vходу: šest dijakov je relegiranih, trije so dobili consilium abeundi, dva pa ukor od rektorja pred celim akademičnim senatom. Vsi so Nemci.

V torek so hoteli Nemci na vse zgodaj zasesti rampo, da izperejo madež nemške univerze, toda močan redarski kordon jim je preprečil vse nakane. Sploh je univerza zastražena z močnim policijskim kordonom cel dan.

Zanimiva je tudi poslanica nemških dijakov v Gradcu, ki se glasi: „Die deutsche nationale Studentenschaft in Graz begrüsst mit Freude (pa vendar ne „Schadenfreude!“) das mannhafte Eintreten der deutschen Studenten an der Universität in Wien für den deutschen (izvzemši 5. nov.) Charakter ihrer Alma mater und glauben sicher hoffen (še ljubezen manjka) zu können, dass der ungleiche (aha!) Kampf zu einem für die erste deutsche Universität rühmlichen Ende (6 relegiranih, 3 s consiljem, 2 z ukorom, to je pač rühmlich) führen werde“.

Univerza ostane začasno zaprta, istotako tudi menza. Vsak dan se ponavlja humel nemških dijakov pred univverzjo.

Iz Tolmina. — (Naš poštar.) C. kr. pošta v Tolminu ima že nekaj časa novega poštarja. To bi ne bilo take pripombe vredno, da bi se s to „pridobitvijo“ tako ne poznalo, kaj smo zgubili s prejšnjim, splošno priljubljenim pokojnim Devetakom. Sedaj imamo jednega onih gg. uradnikov, koji podirajo zaupanje v pravično presojo zmožnosti po strani ravnateljstva. Ta gospod, ki v prvem začetku sploh ni hodil v slovensko družbo, marveč v akordu s podjetniškimi uradniki zabavljal Slovincem in njihovi „nezmožnosti“, se čuti tu v Tolminu tako nekako kakor na počitnicah. Če ga kje iščeš, ga podnevi težko najdeš v uradu, pač pa v noči ob vsaki uri v poslednji odprti gostilni. Če sploh pride v urad, preganja svojega mačka po svoje, s kričanjem in nefinim zbadanjem vseh, ki mu pridejo pred oči. Potezam svojega značaja zadošča s tem, da ovaja ravnateljstvu vse. pošte daleč na okrog, ki se ob mnogem delu ne morejo pokoriti njegovim kapricam, še manj pa nesmiselnim njegovim uvedbam, katerih niti sam ne izvršuje.

Sicer zadošča za denunciacije tudi neresnica, in tako ne pride nikdar do konca. Kadar pride v urad, pride najbrže le zato, da se „pripoči“ poštnemu ravnateljstvu s kako ovadbo.

In drugače, ali res ni v Tolminu tako nič dela?

Ta gospod, menda celo kranjske krvi, nas živo spominja na prejšnjega nemčurja in poštarja v Bovcu. Če ima pred seboj tak program, želimo, da ga prav tako konča, kakor njegov vzgled.

Sicer se zglasimo za tem uvodom še z drugim, če bo treba.

Domače in razne novice.

Za „Narodno prosveto“ v Gorici je nabral g. Karol Prinčič v veseli družbi 6 K. Naj dobi posnemalcev.

Dnevni red V. seje deželnega zbora danes dne 11. novembra 1905. ob 5. pop. — Zakon, s katerim se izdajo potrebna določila glede pobiranja samostojnih občinskih davčnin na pouzitek piva in opojnih pijač. — Načrt statuta za ustanovitev občinskega kreditnega zavoda. — Prispevek obrtno-nadaljevalnim šolam v Ajlu in Červinjanu ter onim, določenim za Ločnik, Mošo in za Št. Lovrenc pri Moši. — Prispevek troškom za gradnjo cestne črte Ročinj-Kambreško. — Prispevek, ki se podeli za razširjenje Nadižine ožine pri Robiču. — Ukrep pri vis. vladi glede vreditve hudournika Šijak. — Vreditev hudournika Koren pri Chiopris-Viscone. — Resolucija, ki stremi za

tem, da se rešijo prošnje za brezobrestna posojila v obnovitev vinogradov v naši deželi. — Zakonski načrt, s katerim se uvršča občinska cesta, ki vodi od skladosne ceste pri Vrhovlju stoji Krasno-Višnjevik in Drnovek, med skladosne ceste. — Železnica Sv. Lucija-Idrija in Sv. Lucija-Kobarid ter železna črta Gorica-Červinjan-Belvedere. — Prispevek za protimalarično akcijo v furlanski nižini. — Poročilo glede gradnje paviljona-Decker v svrhu, da se deloma izprazni mestna ženska norišnica goriska. — Podpora za gradnjo ceste Kambreško-Podravno. — Računski sklep zaklada „Werdenber.“ za prve mesece 1. 1905.

Deželnozbornska zasedanja bodo trajala, kakor se čuje, do 23. t. m. Če bo dotle zboroval naš deželni zbor, reši lahko še mnogo važnih reči — seveda če bi gospodje Lahi to hoteli. Svoje važne reči rešijo brez dvoma, slovenske se po navadi ali sploh ne rešujejo ali pa še manj kot polovičarsko — skupnih, za celo deželo namenjenih, skoro ne poznamo več, ker Lahi poznajo le sebe, od slovenske strani pa ni nikakega resnega skupnega odpora proti njim.

O užitninah. — Profesor Berbuč piše dolge članke o užitninah po „Gorici“, kadar hoče pokazati, kako naj bi se rešilo učiteljsko vprašanje. Jako lepe nade je dajal učiteljem, češ, sedaj bo denarja kot toče, sedaj lahko rešimo pereče učiteljsko vprašanje, razbremenimo šolske okraje, in cela dežela se oddahne. Ali zidal je gradove svitile v oblake in zelene trate je stavil v puščave — kajti iz ust veljavnega laškega politika dr. Verzeznassija smo čuli v torek, da niti krajcarja več nad 150.000 K, katere plačuje dežela v šolske namene, ne dobijo šol. okraji. Nebesa, obečana iz užitnine, so le prazne sanje v Berbučevi glavi. Če bo užitnina res kaj nesla v lastni režiji, se iz tega ne da Slovincem nič, najmanj pa za učitelje. Lahi že dobijo svoje potrebe, in za tiste pojde dobiček iz užitnine, ako ga bo seveda sploh kaj pri velikih režijskih troških in po odhodu velikega števila delavskih konsumentov. — Do tu in ne dalje! je rekel dr. Verzeznassi — in do tu in ne dalje! kličemo danes mi prof. Berbuču, kajti dovolj je farbanja z užitnino!

Na poslanca Falconerja, ki je učitelj ter bi moral pač zastopati energično učiteljske interese v zbornici, se obrača opravičeno srd slovenskih učiteljev. In pri laških menda tudi ni zaslužil odobravanja, ker je tako lepo molčal v torek v seji. Še pred sejo je objubil, da bo glasoval za nujnost predloga dr. Teota, v seji pa je lepo sedel, ko je bilo treba vstati za nujnost, ki je tako padla! Tako postopanje se obsoja samo po sebi.

V četrtek so zborovali laški učitelji v Gradišču. Naročili so Falconerju, naj se poteguje za rešitev učiteljskega zakona na vsak način, naj glasuje če treba, tudi za deželni šolski zalog, in tudi lahko izstopi iz laškega kluba, kateri ga sedaj (kar pripominjamo mi) neusmiljeno terorizuje. — Ko pride predlog dr. Treota zopet na dnevni red (menda pač pride!), je še čas, da se rehabilituje — drugače pa bodo menda že znali učitelji z njim obračunati!!

„Če ne zapustimo dvorano.“ — V deželnozbornski seji v torek je rekel dr. Gregorčič, da če se bo kar glasovalo za premembo statuta za osebje deželnih uradov, da Slovinci zapustijo dvorano, ker Slovincem ni bil nič znan predlog, po katerem se ima kar tako imenovati za podtajnika konceptni praktikant dr. Grusovin, ki je šele par mesecev v deželni službi. Lahi so hoteli kar utihotapiti to imenovanje. Posebno goreč je bil tudi proš Faidutti! — Gregorčič je s svojim pretenjem pač nehoté priznal, kako je potreba tuintam enotnega nastopanja na slovenski strani, katerega pa on drugače ne mara. V prezirju je mož včasih prav velik! Kadar zveza z Lahi drži trdno, takrat se še ne zmeni ne za napredne poslance, pa če zagovarjajo še tako pravično stvar ter če še tako branijo slovenske interese; kadar pa hočejo Lahi prehvapiti njega, takrat pa bi rad kar tako imel enotno postopanje. Samo da bi se on svetil! Njemu v štafazo naj bi služilo vse! Naj se spomni, kako je trdovratno sedel lani s svojimi kimavci v zbornici, ko je šlo za nepotrebni kmetijski urad. Takrat se niti zmenil ni za zastopanje slovenskih interesov od napredne strani; še zanalašč je toliko bolj trdno sedel, ko so se odstranili naprednjaki in celo Klunčič! Naj bi se mož vendar kaj naučil in naj bi se spreobrnil — saj za norec so vendar imeli Lahi klerikalce v zadnjem času že več kot preveč! — Bližnja bodočnost

pa najbrže pokaže, da je igral v torek zopet le — komedijo! Kakor po navadi!

Českíh umetnikov koncerti v Gorici. — Operni pevec, serijozni basist g. Jan Pátočka, gost kr. dež. gledališča v Pragi, bivši član dež. gledališča v Ljubljani, narodnega gledališča v Brnu, mestnega gledališča v Plzni itd. in „českí klavírski trio“ sestavljen iz konservatoristov: g. K. Skála, violina; g. K. Forman, violončelo; komponist g. D. L. Wünsch, glasovir — nastopijo prihodnji teden v Gorici v hotelu „pri Jelenu“. — Program: 1. Smetana: Overtura k operi Poljub. 2. Lortzing: Arija iz opere Waffenschmied. 3. Goltermann: Le Desir, Cello-Solo. 4. Halévy: Arija iz opere Židinja. 5. Grieg-Suite-Peer-Gynt: 1. V jutro. 2. Azova smrt. 3. Ples anitre. 4. V dvorani gorskega kralja. — 6. Herber: Serenada, Violin-Solo. 7. Wagner: Spev iz opere Tannhäuser. — 8. Sinding: V pomladi, fantazija za glasovir. 9. Narodne pesmi. 10. Smetana: Potpuri iz opere Prodana nevesta.

Narodna društva, uvedite „vseslovenski leg. list“, ki se prodaja v korist „družbe sv. Cirila in Metoda!“ Naročila in informacije naj se pošiljajo na naslov: Odsek za „vseslov. leg. list“ — Dunaj VIII/1 — Alserstrasse 7. II. 17.

Zalogo piva iz pivovarne Auerjevih dedičev v Ljubljani je otvoril naš vipavski rojak gosp. Peter Skrbic v Gorici, Riva Corno št. 13. Pivovarna je v zvezi z družbo sv. Cirila in Metoda, kateri plačuje pogojene odstotke. Zalogo priporočamo.

Razstave. — Po prizadevanju zavoda za pospeševanje obrti se otvori jutri razstava del vajencev raznih strok v Gorici. Razdelitev premij bo drugo nedeljo, na katero se otvori osrednja razstava del vajencev, odlikovanih na razstavah v Nabrežini, Trzinu in Gorici. Razstava bo odprta vsaki dan od 10. dop. do 4. pop.

„V farovžu ni usmiljenja.“ — Slavno uredništvo „Soče“ v Gorici. — Po § 19. tisk. zahtevam, da sprejmete v list „Soča“ glede na notico v „v farovžu ni usmiljenja“ v prilogi „Soča“ št. 88. z dne 4. novembra 1905. sledeči popravek: Ni res, da „Vovk Martin v Oseku je velik revež“; res pa je, da je mali posestnik. Ni res, da mu je umrl otrok, žena in tašča; res pa je, da mu je umrla samo žena. Ni res, da vikar Franke ga je naganjal plačati pogrebne stroške in končno dal prodati po županstvu: 2 kotla, 2 škafa, 1 ponev; res pa je, da mu je vikar Franke odpustil vse pogrebne stroške. V Oseku, dne 7. novembra 1905. Fr. Franke, vikar.

Opomba u. r. Besedo ima poročevalec.

Tehniški slovar. — Lani spomladi se je v „Slovenski Matici“ ustanovil odsek za izdavanje „Nemško-slovenskega tehniškega slovarja“. Izmed Matičnih odbornikov so poleg načelnika ravnatelja Šubica stopili v odsek: ravnatelj Senekovič in pa profesorji Bartel, dr. Ilesič, Pletaršnik. Zapisnikar je tajnik Lah. Odsek se je pomnožil s tehnički strokovnjaki. Pristopili so mu: stavbni svetnik Klinar, nadingenieur Sbrizaj, ingenieurji: prof. Foerster, Prelovšek, Turk (ki je v novejšem času postal tudi Matičin odbornik) in Zajec, in g. pristav Skaberne. V odseku je zastopana tudi kranjska trgovska in obrtna zbornica po svojem tajniku dr. V. Murniku. Odsek je imel doslej pet sej, v katerih se je izšlo že več pripravljalnih del. Odsek si je nabavil iz kredita, ki mu ga je dovolila „Slovenska Matica“, več vnušnjih slovarjev kot vzorce za delo. Strokovnjaki eksperpirajo Wolf-Pletaršnikov slovar. To delo neki dobro napreduje in utegne biti do prihodnjega poletja gotovo. Podjetje krepko podpirajo tehniški dijaški klubi v Pragi, na Dunaju in v Gradcu. Za podjetje se zanima tudi občinstvo sicer. Po navodilu, kako nabirati pojme tehniške vsebine (dobiva se v društveni pisarni „Slovenske Matice“) je dokaj vprašan. Več gradiva so že poslali ali pa dali na razpolaganje gg. učitelj Bezlej in dvorni kaplan Steska v Ljubljani, poštni oficijal Wisjan v Trstu, slovenski tehnik v Pragi po stud. ing. I. Rusu, pravnik I. Modic na Dunaju i. dr. Odsek jim izreka za to prijaznost in za marljivi trud pristrčno zahvalo in izraza toplo željo, da bi našli obilo posnemalcev. Slovenske trdke tehniške smeri se uljudno naprošajo, da bi dale odseku svoje kataloge na razpolaganje. Hvalno je tudi omeniti krepke podpore „Društva českých architektov in ingenieurjev“ in pa „Spolka českých železnišských uradníků“ v Pragi, ki sta odseku s svojimi strokovnimi publikacijami na uslugo.

Osamdesetletnica je obhajal v četrtek v Gorici bivajoči upokojeni kranjski deželni predsednik baron Winkler. — Še mnogo let!

Smrtina kosa. — V četrtek zvečer je umrl v Gorici g. Ivan Pečenko, posestnik, oče g. veletržca Antona Pečenka. Doživel je 87 let. — Preostali nam so žalje!

Tržaški namestnik princ Hohenlohe — ministrijski predsednik? — Po listih kroži vest, da se utegne Gautschi radi slabega zdravja kmalu umakniti. Sledilo bi mu začasno ministerstvo Bylandt-Reidt, kateremu bi sledilo ministerstvo Hohenlohe.

Spremembe v poštni službi. — Poštni kontrolor v Polju Romolo Hroncich je stopil v pokoj, poštni kontrolor Viktor Kliner je premeščen iz Polju v Trst.

Plesna šola „Goriške slov. mladine“ je naravnost izberno obiskana, zabava je prav živahna, žalibog da je Čitalniška dvorana, kjer se plesne vaje vrše, veliko pretesna, da bi mogla zadovoljiti vsem željam sl. občinstva. Plesni odsek prosi radi tega č. gardečame, naj privedejo s seboj 1 e plesalke in ne gledalk. Ako kdo še nima vabila, naj se oglasi pri kateremkoli odborniku.

Slovenaki optik v Gorici. — Končno smo prišli tudi do slovenskega optika v Gorici. Naš bovški rojak g. I. Primožič je otvoril svojo optično prodajalnico v ulici Vetturini, kakor naznanja inserat. G. Primožič si je pridobil tekmo dolgega delovanja v tej stroki dobro ime ter ima mnogo odjemalcev po deželi in v mestu. Priporočamo ga p. n. občinstvu kar najtopleje.

„Beseda“ s plesom priredi „Slov. Čitalnica“ v Gorici dne 18. t. m., na kar se opozarja člane in vablence.

Dogodki v Riemannu. — Iz Riemann pišejo: Dne 1. t. m., na praznik Vseh Svetnikov, smo imeli tu zopet civilen pogreb — šestindeseti, odkar živimo v izjemnem stanju, to je, odkar je dal tržaški škof dr. Nagl našo cerkev zapreti in zapečatiti. Kakor vsakega doslej, se je tudi tega pogreba udeležila ogromna množica, kakih 3000 ljudi. Ta številka pravi že, da je poleg domačinov došlo tudi mnogo ljudstva iz sosednjih vasi. Zagrebli pa smo posestnika Josipa Pregarca, ki je bolehal kake štiri mesece. Po dovršenem pogrebu je naš župan Ivan Berdon, ker je bil ravno predvečer dneva vseh duš, kropil grobove v navzočnosti velikega števila ljudi, ki so molili za pokoj dušam svojih dragih pokojnikov. Vsa ta proslava spomina mrtvih se je izvršila na skromen, a ganljiv način in v najlepšem redu.

V Gorici so pripeljali tatove Colombo, Siglič in Pečenko, da pridejo tu v družbi s Cerovičem pred sodnijo.

Umobolna zažgala hišo. — Iz Bače nam poročajo: Ivan Kofol na Bači je bil zapadel nevarni bolezn, in dne 4. t. t. m. je umrl. Njegova žena se je mešala že med njegovo boleznijo nekoliko iz revščine, nekoliko iz obupnosti. Ko je pa ležal njen mož na parah, se je popolnoma pomotila. Ko ni bilo drugega v hiši, je šla in je zažgala sama hišo. Ko je začela hiša goreti, je šla bosa k Sv. Luciji k župniku pravit, da je v hiši 7 hudičev in „moj mož je tudi ferdaman, naj zgori“. Ogenj je zapazil neki delavec pri železnici, Hrvat; pritekel je še neki domačin, in ta dva sta komaj prinesla mrljica iz ognja ter spravila eno kravo iz hleva. Drago je vse uničil ogenj. Žena je ostala brez imetja z jedno hčerko, ki ima eno leto.

Preiskovanje mleka. — Tržni komisar je preiskal te dni vse mleko, katero se prinesli v Gorico s Peči in Sovodenj, Moše, Slovenca in Ločnika. Zaplenil je le 6 litrov, katere je pripeljala M. Pavlin iz ulice pri Barki.

Delavec utonil v Bači. — Poročajo nam iz Bače: Ker zmeraj dežuje, narastel jena dan 5. t. m. hudournik Bača jako močno. Dne 6. t. m. so šli delavci na delo. Leop. Bavčer je šel po brvi čez hudournik. Ker je bil hudournik močno narastej, se mu je zmotilo v glavi na brvi, da je padel v vodo ter utonil. Potegnili so truplo iz vode v vaši Bača Pokojni je bil doma iz Gorenjega polja nad Kanalom. Imel je 46 let. Pustil je 5 nedoraslih otrok.

Na zemljišču izvoznega trga v Gorici sezidajo novo ljudsko solo. Prostora bo za 800 učencev. Kdaj sezidajo toli potrebno slovensko šolo v mestu?

Odprti lekarni. — Jutri pop. bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Gliubich.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 12. do 19. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Cristofoletti-Gliubich.

Brzojavna črta Trst-Krmin. — Gradnja brzojavne črte iz Trsta v Krmin, s katero bo spojena že obstoječa telefonska mreža v Gorici in mreže, ki se še ustanove v Trzinu in Krminu,

je zagotovljena. Na ta način stopi črta v direktno zvezo z italijansko mrežo.

Afora Primožič v Tolminu. — Pred tremi leti smo izročili iz našega uredništva bivšemu ministrijskemu predsedniku spomenico o neznosnih razmerah, katere je vzel iz naš prijatelj glavar Prinzig. — Spomenica je dosegla svoj glavni namen in mi smo na njo že pozabili.

Letos pa so privlekli našo spomenico zopet na dan ter so jo hoteli porabiti v namen, da bi odpravili iz Tolmina gospoda deželosodnega svetnika Primožiča, češ: on je vzročitelj naše spomenice, zakrivil je s tem službeni pregrešek — za kar mora disciplinarnim putem iz Tolmina. Tako je bila razsodila višja deželna sodnija v Trstu.

9. t. m. pa je bila obravnava pred disciplinarnim senatom najvišje sodnje na Dunaju, ki je razsodila, da, g. Primožič ni zakrivil službenega pregreška in torej ostane na svojem mestu, ohranjen tako prebivalstvu, ki ga spoštuje in ljubi. — Gospoda P. je zagovarjal g. dr. Franko iz Gorice. — Več utegnemo še govoriti. Pa še kako!

Tatvina. — V ulici Skala so udri tatovi ponoči v stanovanje Fr. Maraza ter mu odnesli razne vrednosti, srebrno tabakéro, verigo itd. Pred kratkim so mu pokradli 300 K. Tatove so prijeli.

Martinov večer priredijo danes v gostilni „pri Petelinčku“ v Nunski ulici. Stalno omizje poskrbi za dobro zabavo.

Razgled po svetu.

V kranjskem deželnem zboru je bil sprejet potom nujnosti znani predlog poslanca Hribarja o premembi državnozbornskega volilnega reda po načelu splošne in jednake volilne pravice. Predlog zahteva tudi garancije proti zlorabi vere in cerkve v politične svrhe. Sprejet je bil tudi Šusterskičev nujni predlog za spremembo deželnozbornskega vol. reda. — Sprejeli so tudi nujni predlog Hribarjev za zboljšanje učiteljskih plač.

Volilne na Hrvaškem. — V Koprivnici se je zgodilo nečuvno nasilstvo. Ker je dobival dr. Potočnjak več glasov od vladnega kandidata dr. Amruša, je komisar kar ustavil volitev, rekoč, da je neveljavna!

Poslanec Derschatta o splošni volilni pravici. — Na shodu v Gleisdorfu je govoril poslanec Derschatta, načelnik največje parl. nemške stranke, takozvane nemške ljudske stranke, tako-le:

„Ustvarjenje pete kurije ni zadovoljilo nikogar. Uvedenje splošne direktne volilne pravice, izvedeno brez pomisleka, bi bilo krivica iz raznih vzrokov. Med temi tudi radi razlike v kulturni stopinji državljanov. Izključiti bi morali od splošne volilne pravice analfabete, ali pa bi se moralo ustvariti volilne kurije po številu onih, ki znajo pisati in čitati, kar bi bilo vse eno. Nemci pa morajo računati tudi z narodnimi težavami, ki ne bodo odstranjene s pluralnim glasovanjem. Pomisliti treba tudi, da-li bi po uvedanju splošne volilne pravice zamogla ostati gospodska zbornica taka, kakoršna je sedaj? Preosnovi poslanske zbornice bi morala slediti tudi preosnova gospodske zbornice. Ista bi morala biti tudi izvoljena, po posebnem redu, od kraljestev in kronovin, zastopanih v državnem zboru. Nemška ljudska stranka ne sme stati na strani ob vprašanju splošne volilne pravice; stranka mora torej s previdnostjo nastopiti proti nevarnostim, ki so v splošni volilni pravici.“

Iz tega se vidi, da so Nemci nasprotniki splošni in jednaki volilni pravici, le zvišajo se tako, kakor kaže, pod utisom velike agitacije za razširjenje volilne pravice.

Železničarji v obstrukciji. — Iz Praga, Brna, z Dunaja, iz Inomosta itd. prihajajo poročila, da so začeli želez. uslužbenci ravhati se najnatlačneje po predpisih in navodilih za promet, in sicer po takih navodilih, ki se drugače sploh ne upoštevajo ali pa le, kolikor neobhodno potreba. Vsled tega imajo vlaki velike zamude. Železničarji hočejo zvišanje plač in jednako in splošno volilno pravico.

Nemiri v Pragi. — Rektor češkega vseučilišča je naznanil, da je zavod zaprt. V „Krajevih Vinohradih“ so priredili v ponedeljek češki radikalni shod. Po shodu so napravili barikado, na kateri je govorila neka ženska, nakar so barikado zažgali. Vojaštvo je prepčilo demonstrante. Na Krakovski cesti so obmetavali v ponedeljek policiste s kamni.

Umrl je dijak Hroch, ki je bil s strelom iz revolverja zadet na glavo. — Socijalna demokracija je naznanila,

da namerava povzročiti splošno stavko v vsej državi in naj se zato opuste nadaljnje demonstracije. Ponoči od 6. do 7. so bili manjši nemiri. Ranjenih je bilo več oseb. Po polnoči so podrl demonstranti več telefonskih drogov. V praškem predmestju Bubna je bila zopet večja demonstracija. Ob 1. popoldne je množica razbijala okna. Demonstranti so se utaborili v nekem skladišču, iz katerega so metali kamne na došle policiste in orožnike. Padla sta tudi dva strela iz revolverjev. Orožniki so dvakrat ustrelili, a ranjeni ni bil izmed demonstrantov nihče. Ranjena sta pa bila en orožnik in en policist. — Čehi nabirajo za žrtve nemirov, odpovedujejo tudi vse slavnosti. Zaprli so jih zaradi nemirov že približno 400. Pri aretiranih so dobili orožje in kamne. Policija je sama kaznovala 60 demonstrantov z zaporom do 7 dni. — V Prago je došlo vojakov iz Linca 400, iz Solnograda 300, iz Freistada 90 in Steyruenlovski bataljon. Za odhod v Prago sta pa pripravljena v Olomucu 18. in 93. pešpolk, v Inomostu pa cesarski lovci in pešci.

V češki deželni zbor je došlo odposlanstvo čeških radikalcev. Izročili so vsem načelnikom čeških strank resolucijo, v kateri zahtevajo splošno volilno pravico in češko državno pravo. Češka, Moravska in Šlezija se morajo združiti v ustavno kraljestvo.

Ustrelil se je na Dunaju generalmajor Oton Bresnitzer, nadzornik v zavodih za konjerejo.

V Rusijo se seli mir. Kakor trde poročila, štrajki in nemiri ponehavajo, le o preganjanju židov se še vedno čuje razne vesti.

Menelik je dal za poškodovance po potresu v Kalabriji znesek 11.000 lir.

Nepríakovana posledica izгона kongregacij iz Francije je ta, da se je zvišala cena na umetne lase. Nune so si namreč dale ostriči lase, ko so storile samostansko obljubo, in svoje lase so drago prodale vlasuljarjem. Sedaj manjka na mesec las za 50 kg v vrednosti par tisoč frankov, in nekatere Parižanke so kar obupane.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinorjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravi kavana pijača.

zahtevajte le izvirno svažo s imenom „KATHEINOR“.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bo priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj toliko v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Prijeten samo s imenom **Ivana Hoff** in s levo varstveno znamko.

Zavoj po 1/4 kg 80 vinarjev

1/2 „ 50

Dobiva se povsod.

Jadranska Banka v Trstu

Bančni prostori v ulici NICOLÒ MACHIAVELLI št. 26.

Príčila je svoje poslovanje ter opravlja vse bankovne in menične posle: eskomptuje menice daje predjume na vrednostne papirje, kakor tudi na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Kupuje in prodaje vrednostne papirje vsake vrste devize inozemski zlati in srebrni denar ter bankovce, unoučuje kupone in izžrebane vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji. Izdaja nakaznice na vsa glavna tržišča monarhije in inozemstva dovoljuje kredit proti dokumentom ukrancja.

Sprejema denar na vložne knjižice kakor tudi na tekoči in žiro račun. Preskrbuje vsa borzna naročila najhitreje in najvestneje pod kulturnimi pogoji.

Posreduje in konvertira hipoteke pri prvih hipoteknih zavodih pod najugodnejšimi pogoji.

Lekarnarja A. THIERRIJev
BALZAM pristan. le. z varstveno znamko zelena nuna.

Najstarejšo ljudsko sredstvo proti prsnim in pljučnim boleznim, kašlju, riganju, želodčnemu krču, slabemu toku, kislici, zgagi, zaprtju, napihovanju, influenci, ranam, zoboboli itd. Franko na vsako pošto z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic 5 K, 60 malih ali 30 dvojnatih steklenic 15 K.

Jedino pristno **Centifolijno mazilo.**
(Mazilo iz cvetlic lavantroz.)

Najmočnejše čistilno mazilo sedanosti. Učinkuje gotovo pri zastarelih boleznih in ranah. Stane s spretnico in poštino vred: 2 lončka K 3.60. Pri tno jedino iz lekarne pri angelju varuhu A. THIERRIJ-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini kamor naj se naslavljajo naročila. Da ta zdravila gotovo učinkujejo ter so nenadomestna pričuje brošurica s tisočimi zahvalnimi pismi, ki je pridržana zastoj balzamu, ali se isto dopošlje posebej na zahtevo.

Veliko presenečenje!
Nikdar v življenju več take prilike!
500 komadov za glid. 1.80.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ft. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponorenjem žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna danska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat mošnjček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manjšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double-zlata s patentiranim zaklepom, mičen album s 36 prekrasnimi slikami, 5 šaljevih predmetov, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo, glid. 1.80. Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska razpošiljalna tvrdka
Ch. Jungwirth, Krakov št. 105.
NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Mizarski pomočnik

dobro izurjen pri mizarskih strojih, kateri si zna sam napraviti potrebno orodje (klinje i. t. d.) za stroje, se sprejme pod jako ugodnimi pogoji.

Nezmožen ni treba, da se predstavi. Natančneje pojasnila daje upravníštvo lista „Soče“.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico, o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v priv. Schwannan-Apoteki, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje. Iščejo se osebe obojeja spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomaž H. Whittick & Co** — Praga trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

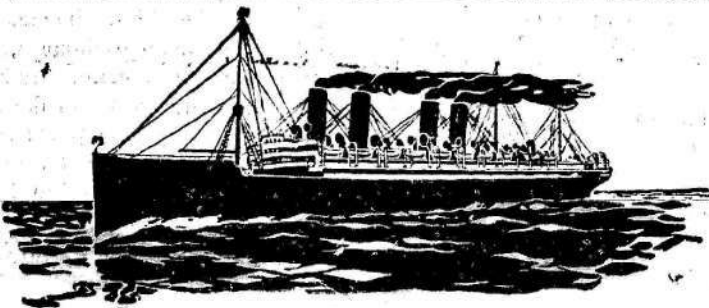
Vsakdo naj ohrani podobo ter prepiše ime

„Ottoman“ papir za cigarete
in cevke,
ker s ponarejanji zapeljujejo kadilce.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz
Bremna
v
New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM DER GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 – 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR!!
BERITE!!

Varstvena znamka.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo volike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Deluje izborno proti hripavosti in prehlajenju. Letijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in štipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 5 poleg cerkve sv. Marka.

Posilja se po povzetju ali naprej poslanim zneskom. Manj kot ena dvanajsticina se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto: 1 ducat (12 stekl.) 4 K, 2 duc. (24 stekl.) 8 K, 3 duc. (36 stekl.) 12 K, 4 duc. (48 stekl.) 14-60 K, 5 duc. (60 stekl.) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so z posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barontinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena leta 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Ustanovljena leta 1360.

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

V GORICI

Težališče Jos. Verdi št. 45.

M. GÁL

CENTRALA: v Trstu Corso 4.

Priloga vsakovrstne priprave za bolnike kakor: ovitke Presnitz, torbe za led, priprave za ogrevanje trebuha, elastične nogovice, ortopedične aparate, gobe in cevi iz gumija, sterilizirano vato dr. ja Bruns, klisopumpe, mlečne pumpe, cizke, umivalnike za želedec, umivalnike „Ladys Friend“, zračne blazine za bolnike itd.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo in na menice po 6%. Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Članov 1781 z deleži K = 113.382. — Hranilne vloge 1.554.989-13. — Posojila 1.570.810-39 — Vrednost hiš 110.675- (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 75.101-01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Eksport

Mizarska zadruga

Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vncrha 1. Podružnica v Spljetu. Zastopstvo v Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Kerševani & Čnk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

prilogačata svojo

zalogo šivalnih strojev

raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in popravo jamčiva od 5-10 let.

Schicht-ovo štedilno milo
z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ovo je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvršno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Aussig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju

Dobiva se povsod!

Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Magistratna ulica.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štekfitevo) jetrno olje.
 Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.
 Izvirna steklenica tega olja naravnorjene barve po K 140, bele barve K 2.
 Trskino železnato jetrno olje.
 Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezn, Zlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kemlaboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

★ Cristofollettijeva pijača iz kine in železa ★

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Prava radost

za vsako gospodinjso so testenine Žnideršič & Valenčič-a ako pozna različne načine izdelovanja za juho prikuho in močnato jed.

Zastopstvo za Gorisko pri Josip Rovanu — Gorica.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havro v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

CHRISTOFFLE

Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjene najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

C. Kr. dvorni založniki

Christoffle & Cie — Dunaj

I. Opernring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christoffle

Ogrska

cvetlična paprika

iz Segedina I. vrste, sladka, garantir. pristna, priznana izvrstne vrste. Lastni pridelek kg. za K. 5. Razpošilja po povzetju od 1 kg dalje franco. Nadaljne posebnosti: slanina, ogrski salami itd. se zaračunajo najceneje.

Razpošiljalca vsakovrstnih deželnih pridelkov

Haupt A. Rudolf

Budimpesta (Ogrska) VII. Ovodagasse 22

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta od 1. avgusta tekočega leta dalje — vsled pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila

električne luči in gonilnih naprav,

kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vežbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta da, se bode slavno občinstvo ravno tako zapupno obračalo na podpisanca kakor doslej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila

spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči.

V Gorici, za v. jasnica štev. 13.

Najceneja poprava dvokoles

pri

BATJELU

v Gorici, Via Duomo št. 3.

Zastopstvo dveh tovaren.

J. Primožič

optik

naznanja, da je otvoril svojo delavnico v ulici Vetturini štev. 3.

Na prodaj ima: očala, zlata in niklasta, vse številke, barometre, toplomere, zdravniške toplomere, kukala, vage za vina in špizite, različne mikroskope ter druge v to stroko spadajoče reč

Sprejema popravila ter pošilja ista na željo domov ter je sploh občinstvu razpoložljiv z najboljšim blagom.

Gorica — Gorica

Klimatično zdravišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja v klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. Verdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specializeta oljkinega olja

Jedilno olje	po 28 kr.	Srednje vrste à 32 kr. liter	
		fine	36
iz Istre	"	"	40
" Corfu	"	"	48
" Bari	"	"	56
" Molfette	"	"	64
" Provence	"	"	72
" Monte	"	"	80
" S. Angelo	"	"	88
" Luke	"	"	96

Sprejemajo se naročila v posodah od 5, 10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

Igralci citer

dobijo 5 komadov muzikalij za citre in cenik zastoj pri J. NEUKIRCHNER, Gorkau (Česko).

Nezaslišano ceno!

500 kom. za samih gld. 1-85.

1 krasna garant. preciz. Anker-ura 36 nr. joda s pozlačeno verižico, 1 krasna kravata igla z similbrizanti, 1 pozlačen prstan z limit. kamnom za gospodi dame, garnitura obstoječa iz gumbov za zapustnike, ovratnik in prsa gar. 3% Double-zlata, 6 kom. žepnih robcev iz platna, 1 žepna pisalna priprava, 1 toaletno ogledalo v etni s finim glavnikom, 1 kom. toaletn. mila, 1 žepni notes, 12 slik umetnikov protoklega stoletja, 72 pisarniških peres in še 395 raznih v hiši potrebnih komadov. Vse skup z uro vred katere je sama toliko vredna stane gld. 185. Razpošilja po povzetju

eksportna hiša

H. Spingarn, Krakovo št. 33.

Pri odkupu 2 zavojev dam povzru 1 žepni nožič z 2 rezili zastoj.

Kar ne uga. vrnem v denarju